Tác Giả: Lu t S LyLy Nguy n
Thứ Ba, 15 Tháng 6 Năm 2010 07:12

Ng i Vi t thông th ng theo quan ni m c a c nhân ngày x a c cho r ng ch t là h t n .

Ra h i ngo i s ng trên đ t M câu nói c a các c ta không còn h p th i b i vì theo lu t pháp Hoa K ch t cũng không thoát kh i n thu , n i đây cái ch t và thu luôn luôn v n đi đôi ch t ch nh hình v i bóng.

Th c s không ng i nào mu n đóng thu nh ng x văn minh ai cũng th y công ích c a ti n thu đã giúp chính ph đài th r t nhi u nhu c u t i c n cho xã h i t an ninh qu c phòng đ b o v qu c gia cho đ n phúc l i cho công chúng nh y t , h u trí, gia c , đ ng sá, c u c ng, v.v...

Riêng ph n thu tài s n chi m m t ph n quan tr ng trong ngân sách thâu cho chính ph m c d u c a c i do ng i ch t t o đ c lúc sinh th i đã t ng ph i đóng qua r t nhi u lo i thu nh thu l i t c, thu mua bán ch ng h n.

D trù thu gia tài (estate taxes planning) là m t ph n nòng c t theo lu t tài s n vì r t quan tr ng cho nh ng ng i có c a c i đáng k ho c s tr thành đáng k trong nay mai. Đáng k

đây có nghĩa là gia tài v i giá tr t b c tri u (ti n M) tr lên.

Ngoài đ i trong cu c s ng th ng ngày có r t nhi u ng i không h nghĩ r ng mình giàu có nh ng s kinh ng c khi th y mình b li t thành tri u phú tr c con m t c a c quan thu v IRS đ r i lúc ch t b truy nh ng kho n thu kh ng l trên c a c i đ l i cho nh ng ng i thân yêu.

Trên nguyên t c căn b n b t c tài s n nào sang chuy n cho ng i khác n u không v t quá gi i h n lu t đ nh đ u kh i đóng thu . Gi i h n này là con s m u nhi m đ nh đo t tr giá các tài v t đem cho ng i th h ng mà đ c mi n thu liên bang.
Lu t này đ t ngo i l cho v ch ng thành hôn có quy n sang chuy n tr n v n c nghi p mi n thu cho nhau d i đi u lu t mi n tr hôn nhân không gi i h n (unlimited marital deduction) khi m t trong hai t th . Gi s m t ng i đ n thu n ch mu n đ l i t t c gia tài cho v ho c ch ng mà không l p m t tín m c (a trust) đ t n d ng l i đi m mi n tr thu thì tài s n y s ph i ch u thu trên s ti n tr i h n m c mi n tr khi ng i sau cũng ch t đi.

M c thu liên bang qui đ nh b t đ u t 41% tr giá c a c i tr i h n gi i h n tr lên. M t thí d nh , ch c n đ l i m t gia tài có tr giá trên m c mi n tr $1 tri u M Kim thì k th a ph i n p cho IRS s s ch có $410,000 ti n thu , dĩ nhiên tr giá gia tài càng tr i nhi u h n thì giá bi u thu càng cao h n!
Tài s n ph i ch u thu lúc ch t g m có nh ng kho n sau đây:
- Ti n m t.
- C phi u, trái phi u và công kh phi u (stocks and bonds).
- Nhà (family home).
- Trang tr i (family farm).
- Ti n b o hi m nhân th .
- C a n i cá nhân (tangible personal property) nh y ph c, t trang, đ đ c n i th t, tác ph m ngh thu t quí hi m, máy móc, d ng c ... Ti n nh n đ c t các ch ng trình phúc l i nhân viên (employee benefit plans).
- Ti n h u trí nh quĩ h u b ng cá nhân IRA cùng các tr ng m c khác không t o l i t c tr n đ i.
Nói tóm l i t t c m i th c a c i trong tay c ng l i đ theo đó đ u tính thành thu n p cho chính ph . T ng y th c ng l i thì tr c m t IRS hi n nhiên ch nhân cũng đã là tri u phú r i!
C quan thu v IRS đ nh giá tài s n đ truy thu tùy theo t ng lo i nh sau:

1. B t đ ng s n và các lo i c a n i (tài s n h u hình) và c a chìm (tài s n vô hình):
V i m c đích tính thu , IRS đánh giá tr m t món tài s n theo giá th tr ng vào th i đi m ng i s h u ch t th , ph n nhi u tính ngay t ngày ch t. Tuy nhiên lu t thu cho phép th m quy n IRS trách nhi m x lý tài s n c a ng i quá c đ c phép c đ nh theo giá th tr ng sáu tháng sau. N u giá này th p h n thì thay vì dùng tr giá lúc ch t, tài s n s đ c tính theo giá th p cho ít thu h n. Đ i v i các lo i tài s n có giá tr bi n đ i mau l nh c phi u ch ng

h n áp d ng l i tính thay th này là cách khôn ngoan đem l i k t qu b t đ c nhi u ti n thu .

2. B o hi m nhân th :
Đ tính thu , chính ph th ng đ nh theo giá tr m t (face value) c a m i h p đ ng b o hi m (insurance policy) đ ng tên ng i mua k c m t s h p đ ng nhóm (group policies) t i hãng x ng hay c s chuyên môn. Riêng nh ng h p đ ng lo i có giá tr ti n m t (cash value) đ t trên sinh m ng đ tam nhân n u ng i mua ch t đi thì ch tính giá tr ti n m t lúc ng i y ch t vì h p đ ng ch a đáo h n.

3. Tài s n s h u chung (jointly owned property):
C quan thu v IRS chia đ u giá tr c a tài s n chung trên s ch đ tính thu , b t k ng i nào đ ng ra tr ti n. Thí d hai v ch ng đ ng tên chung m t ngôi nhà đang , n u ng i ch ng ch t đi thì IRS tính trên m t n a giá tr ngôi nhà m c d u ông ch ng là ng i tr xong n nhà lúc còn s ng.

N u l p liên ch quy n có quy n k v (joint tenancy with right of survivorship) v i ng i khác không ph i là v ch ng thì trên ph ng di n thu IRS s tính tr n giá tr c a tài s n đó. Thí d m t ng i làm ch chung v i bà ch m t ngôi nhà tr giá $150,000 thì khi ch t IRS c ng tr n v n $150,000 vào di s n đ tính thu tr phi ng i thi hành di chúc ch ng minh đ c r ng bà ch có tr m t n a ti n mua trong đó.

Vì lý do trên nhi u lu t s khuyên thân ch không nên đ ng tên tài s n chung càng tránh đ c bao nhiêu càng t t, ho c n u có đ ng tên chung ph i gi gi y t ch ng minh ph n ti n góp tr đ kh i b đánh thu quá l . N u l p tín m c sinh th i lo i thay đ i đ c (revocable living trust) thì nên li t kê tài s n chung d i d ng đ ng ch quy n (tenant in common) theo đó ch ph i ch u thu trên s ph n trăm quy n s h u mà thôi. Thí d n u s h u 25% ngôi nhà thì chính ph ch tính thu đ c trên m t ph n t giá tr ngôi nhà.

M i gia tài có tr giá nhi u h n m c mi n tr đ u ph i khai cho dù sau khi tính toán chi t gi m qua nhi u ph ng pháp đ a đ n k t qu không n thu nh ng cũng v n ph i n p t khai. Thu gia tài b t bu c n p trong vòng chín tháng sau ngày ch t và ph i tr b ng ti n m t.

N u tính ra ph i đóng thu nh ng không th y đ c p gì trong di chúc (a will) hay tín m c (a trust) n đ nh dùng kho n ti n nào đ tr thì lu t ti u bang th ng bu c thu vào ng i th a h ng di s n tính theo căn b n t l , có nghĩa là th a k càng h ng nhi u gia tài bao nhiêu thì càng ph i đóng thu nhi u b y nhiêu. Ho c lu t ti u bang th ng b t bu c l y di s n d (residuary estate) là nh ng món không có li t kê trong di chúc đ thanh toán thu tr c nh t r i ph n còn l i s tru t vào ph n di s n chính.

Hi n nhiên thu má và n n là hai kho n ph i thanh toán tr c nh t, r i sau đó m i tính đ n ph n còn l i phân chia cho các th a k . Nh ng ng i lo xa đ u tính tr c các ngân kho n dùng đ n p thu và ch th thi hành rõ ràng trong di chúc hay tín m c.

Chính quy n liên bang và ti u bang là nh ng n i nh n ti n thu có th t u tiên cao nh t h n h t m i th a k . Do đó khi khi thi t k b n d trù di s n đi u quan tr ng ph i l u ý đ n kh năng thanh toán ti n m t mà tr thu đ ng đ tòa án can thi p phát mãi nh ng món di s n mu n đ l i cho thân nhân. Thí d mu n t ng m t ngôi nhà đ p cho ng i thân yêu thì ph i tính đ ti n đóng thu tr c, b ng không nhi u khi ngôi nhà đó có th b xi t đ tr n thu ch a ch c đã v tay đ c ng i thân nh h ng mong mu n.

Nhi u ng i hi u l m r ng b o hi m nhân th khi ch t tr cho thân nhân là ti n mi n thu . S th t không đúng h n nh th . Ti n b o hi m do ng i ch t đ l i tuy th a k không ph i đóng thu l i t c cá nhân nh ng s ti n này đ c c ng vào toàn b gia tài nên n u v t quá m c mi n tr s ph i ch u thu nhi u khi r t cao, do đó k ho ch d trù l p ra càng t t bao nhiêu thì càng b t đ c nhi u thu b y nhiêu.

 M t đi u quan tr ng khác là th a k v n ph i ch u trách nhi m thanh toán thu gia tài dù không d trù trong di chúc. C quan thu v bao gi cũng đ c quy n thu thu tr c khi chia ph n cho th a k . Các th m quy n IRS r t rành r t trong vi c tìm tòi ai là ng i đ n m ho c l y gì đ tr cho món n nhà n c m c dù ng i quá c đã đi r t xa trong cõi phiêu b ng.

Khác bi t gi a thu gia tài và thu di s n
Lu t thu Hoa K có phân bi t hai lo i thu tài s n. Thu gia tài c a liên bang đánh trên c a c i chuy n l i lúc ch t và hoàn toàn khác v i thu di s n là thu ti u bang đ t trên tài v t nh n đ c t ng i ch t.

Thu gia tài (estate taxes) là thu liên bang đánh trên tài s n c a m t ng i đ l i lúc qua đ i và thu đ c tính trên tr giá v t m c mi n tr nêu trên. Nh v y m t ng i lúc ch t đi truy n nh ng gì mình có cho th a k thì IRS s đánh thu gia tài trên s c a c i đó. Đây là thu liên bang nên đ c áp d ng gi ng nhau toàn cõi lãnh th Hoa K .

Riêng v v n đ tài s n các ti u bang ch đánh thu ph tr i (pick-up tax) t ng đ ng v i c p kho n tr thu (tax credit) mà c quan thu v IRS b t cho dân đóng thu có th dùng c p

kho n này đ tr thu di s n (inheritances taxes) cho ti u bang. Th c ra ti u bang đ c liên bang chia cho h ng m t t l ph n trăm thu gia tài, nh ng đ ng i dân kh i có c m nghĩ là b đóng hai l n thu cho nên ch ph i đóng tr c ti p m t l n cho IRS r i sau đó liên bang s chia l i. Nói m t cách khác trên th c t dân chúng ch ph i đóng thu tài s n m t l n tính cho c liên bang l n ti u bang.

M t khác thu di s n c a m t s ti u bang nh m i đ c p trên là thu mà ng i th a k ph i đóng tính trên c a c i nh n đ c do m t ng i ch t đ l i. Đây chính là lo i thu t ng t nh thu gia tài c a liên bang nh ng đ c g i b ng m t tên cho khác nh ng đ c bi t ch áp d ng vào ng i th a h ng di s n.

Ngoài ra ti u bang còn đ t riêng r thêm lo i thu t ng ph m (gift taxes) khác v i thu t ng ph m liên bang. Thu t ng ph m là thu đem cho đi lúc còn s ng và ch áp d ng trên nh ng tài v t v t quá s ti n mi n tr pháp đ nh trong su t cu c đ i ng i s h u ch và hoàn toàn khác v i thu gia tài là thu trên c a c i đ l i lúc ch t.

Thu và giá bi u thu trên nh ng c a chìm t c là tài s n vô hình (intangible property) s tùy thu c vào ti u bang n i trú quán c a ng i s h u ch . Thu và giá bi u thu trên b t đ ng s n nh nhà , đ t đai hay trang tr i cùng các c a n i t c là tài s n h u hình (tangible property) thì do ti u bang s t i n i t a l c các tài s n đó qu n tr .

T i các ti u bang không có lu t thu di s n thì đ ng nhiên ng i th a h ng không ph i đóng thu này nh ng h s ph i đóng thu l i t c trên b t c s ti n nào nh n đ c do ng i ch t đ l i.

Khi l p d trù tài s n c n l u ý đ n thu ti u bang. Đ ng b qua vì lý do tài s n hi n không có đóng kho n thu nào liên quan đ n cái ch t c a ng i đ c a. Do h u qu dây chuy n các ngân sách ti u bang hàng năm s b th t thu vào kho ng t 5 t cho t i 9 t USD ti n thu thu nh p.

Đ tránh thâm th ng ngân sách chi d ng, ti u bang ph i tìm cách san b ng ph n sai bi t b ng cách đánh thêm thu tr c ti p vào dân, vì v y nhi u ti u bang đã chính th c bi u quy t lu t m i tăng thu nh m vào m c đích c u vãn tình tr ng h t h ng.

V nh ng món ti n hoãn thu (tax-deferred) t các quĩ h u trí hay quĩ b i th ng c a công ty, n u mu n rút ti n ra s có nhi u cách l a ch n nh nh n nguyên m t kho n ti n m t ho c chia ra hàng tháng, v.v... do đó gây ra nhi u nh ng khác nhau v thu l i t c và thu tài s n.

Tuy nhiên ti n tr c p an sinh xã h i (social security) tr cho các thân nhân ph thu c không bao gi ph i ch u thu liên bang. Ti n do quĩ h u trí hay quĩ phúc l i khác thông th ng tr tr c ti p cho ng i th a h ng đ c ch đ nh tr c. Trên ph ng di n thu nh ng kho n ti n đó đ u là ti n ch a đóng thu dù r ng các kho n ti n trên tr tr c ti p cho ng i th a h ng thay vì chuy n vào gia tài c a ng i quá c . Mu n bi t rõ ràng nên tham kh o v i lu t s hay chuyên gia k toán đ xác đ nh thu nào ph i tr cho ti n nào.

Nh ng ai có góp ti n vào quĩ h u b ng cá nhân (IRA) nên t n d ng y u t ti n này không ph i đóng thu khi ch a rút. Mu n v y nên kéo dài th i gian l u quĩ pháp đ nh càng lâu càng t t. Vì lý do ti n IRA góp tr c thu s ti t ki m đ c m t s ti n thu r t l n nên ráng gi t i khi đáo h n tu i b t bu c ph i l y ra.

Cách d nh t đ kéo dài IRA đ i v i v ch ng thành hôn là đ tên ng i hôn ph i làm ng i th h ng. Khi v ho c ch ng qua đ i thì ng i còn l i có th chuy n ti p (roll-over) sang m t tr ng m c IRA m i r i đ tên con th a h ng. Làm nh v y s t o ra đ c quĩ IRA có th gi lâu theo tu i tác ng i này r i c th chuy n ti p sang đ i con khi ng i còn l i cũng t th luôn. Tùy theo tu i c a các nhân v t liên h , cách chuy n ti p dây chuy n có th kéo dài IRA mi n thu t i ba, b n m i năm sau khi ng i đ u tiên ch t.

Còn nh ng ng i đ c thân nên đ tên ng i th h ng có tu i nh h n đ sau này n u mình ch t đi thì ng i k th a cũng s kéo dài thêm đ c IRA t i m c t i đa. V ph n quĩ h u trí 401(k) khi rút ti n ra ch c ch n ph i ch u m i th thu . Đ u tiên h t ph i k vào thu l i t c khai trong năm thu đó. Khi ch t đi ti n y ph i đóng thu gia tài n u v t m c mi n tr đã k trên và th a k v n ph i tr thu l i t c trên ph n ti n nh n t quĩ y ngoài tr ph n thu đã kh u tr lúc rút ra.

Đ i v i gi i doanh th ng có m t vài đi u lu t có th giúp gi m thu gia tài, m t trong các kho n đó cho th ng gia có th kéo dài th i gian hoãn thu doanh nghi p lâu t i m i lăm năm mà ch ph i tr lãi ch có 2% đ ng niên trên s ti n hoãn thu . M t lu t khác trong m c đích gi m thu cho phép khai b t đi t i m c 300 ngàn USD tr giá c a tài s n th ng m i hi n h u. Ngoài ra còn m t s ph ng cách khác đ gi m thu tài s n th ng m i thí d nh l p ra t h p gia đình (family partnership), cách này r t có hi u qu trong vi c khai gi m tr giá t h p trong

m c đích b t thu . Dĩ nhiên còn nhi u ph ng pháp d trù tài s n h u hi u khác c n đ n lu t s chuyên môn c v n.

Ti n b o hi m nhân th tr ra khi ng i s h u ch h p đ ng ch t đi đ u đ c mi n m i kho n thu l i t c liên bang cùng thu l i t c t i h u h t ti u bang tr phi có bao g m luôn ti n lãi ki m đ c. Ti n b i th ng do h p đ ng b o hi m nhân th đ c k vào di s n c a ng i quá c n u lúc ch t ng i y đang là s h u ch c a h p đ ng đó. Trong nh ng k sau chúng tôi s trình bày nhi u cách làm cho b o hi m nhân th tránh đ c h n m i th thu liên bang hay ti u bang đ ng th i giúp ng i ch h p đ ng n m v ng m t cách h u hi u vi c phân ph i ti n y sau này khi ng i y m nh chung.

Cũng nh th ng l ng i vi t xin xác nh n n i dung c a nh ng lo t bài tìm hi u lu t pháp này ch có m c đích s d ng v i tính cách thông tin (information) giúp quí đ c gi m t vài ki n th c t ng quát v lu t pháp Hoa K mà thôi và không th coi nh liên h c a lu t s v i thân ch (attorney-client relationship). Do đó n u có v n đ liên quan đ n lu t, quí đ c gi v n c n th o lu n v i m t lu t s chuyên môn v tr ng h p c a quí v .